

الإشارات

کندوکاوی در برجسته‌ترین رخدادهای

بازارهای سرمایه عربی

سال اول | شماره ۳۱ | ۲۵ دی ۱۴۰۲

اداره امور بین‌الملل

بسم الله الرحمن الرحيم

تدوین و انتشار اداره امور بین الملل سازمان بورس و اوراق بهادار
راهبری دکتر حسین محمدی، مشاور عالی و جانشین رئیس سازمان در حوزه فناوری اطلاعات و امور بین الملل
نظارت کریم کریمی، رئیس اداره امور بین الملل سازمان
همکاران این شماره کریم کریمی

مطالب این نشریه لزوماً انعکاس نظرات سازمان بورس و اوراق بهادار ایران نیست.
نشریه الاشارات از دریافت مقاله‌ها و اخبار مناسب استقبال می‌کند.
نشریه در دخل، تصرف و تلخیص مقاله‌ها آزاد است.
نقل مطالب با ذکر مأخذ مانعی ندارد.
نشانی نشریه: تهران، تقاطع خیابان مطهری و قائم مقام فراهانی، ساختمان بورس و اوراق بهادار، طبقه دوازدهم،
اداره امور بین الملل
تلفن: ۰۲۱ - ۸۴۰۸۳۷۰۷
نشانی اینترنتی: www.seo.ir
پست الکترونیک: intl@seo.ir

فهرست

● عملکرد شاخص بورس‌های عربی در هفته گذشته

● مروری بر اخبار بازار سرمایه جهان عرب در هفته گذشته

● رشد ۴۹۳ میلیارد دلاری بورس‌های عرب در ۲۰۲۳

● تسهیل شرایط سرمایه‌گذاری خارجی در کویت

● «فرست ابوظبی بانک» اولین صکوک جهانی در سال ۲۰۲۴ را منتشر کرد

● رشد ۲۹ درصدی FDI در عربستان در سه ماهه سوم ۲۰۲۳

عملکرد شاخص بورس‌های عربی در هفته گذشته

روند تحرک شاخص بورس‌های عربی منطقه در دومین هفته از سال جدید میلادی مشابه با هفته قبل و عمدتاً افزایشی بود. روند منفی برای سه بورس عراق ($-1/5$)، فلسطین ($-1/1$) و لبنان ($-0/7$)، درصد برای دومین هفته نیز ادامه یافت و علاوه بر سه بورس یاد شده، شاخص بورس عربستان هم این هفته منفی شد ($-0/2$ درصد). شاخص بورس کویت با $3/6$ درصد رشد، بهترین عملکرد را داشت. شاخص بورس ابوظبی بیش از یک و شاخص بورس‌های اردن، مصر، بحرین، عمان، دبی و قطر هم کمتر از یک درصد مثبت شدند.

ناآرامی‌های منطقه و گسترش جنگ به نواحی جنوب لبنان و یمن، مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر بازارهای منطقه است. این موضوع بر قیمت نفت خام تأثیر داشته و در نتیجه بر روند تحرک شاخص بورس‌های منطقه نیز تأثیرگذار خواهد بود.

ردیف	کشور	شاخص	11 January 2024	تغییر هفتگی (%)	تغییر از ابتدای سال End-2023
۱	اردن هاشمی	Amman SE General	2,472.92	0.84	1.86
۲	امارات متحده عربی	DFM General	4,104.11	0.39	1.35
۳	امارات متحده عربی	FTSE ADX General	9,791.16	1.35	2.38
۴	بحرین	Bahrain All Share	1,986.39	0.70	1.27
۵	عراق	ISX Main 60	866.99	-1.50	-2.93
۶	عربستان سعودی	Tadawul All Share	12,116.09	-0.24	1.24
۷	عمان	MSM 30	4,607.10	0.66	2.71
۸	فلسطین	Al-Quds	571.20	-1.10	-2.72
۹	قطر	QE General	10,475.84	0.31	1.75
۱۰	کویت	Main Market 50	5,794.51	3.55	5.94
۱۱	لبنان	BLOM Stock	1,856.54	-0.71	-7.53
۱۲	مصر	EGX 30	25,559.73	0.76	3.52

مروری بر اخبار بازار سرمایه جهان عرب در هفته گذشته

● رشد ۴۹۳ میلیارد دلاری بورس های عرب در ۲۰۲۳

بازارهای سهام عرب در سال ۲۰۲۳ افزایش بی سابقه‌ای را تجربه کردند و به بالاترین حد خود رسیدند و مجموعاً ۴۹۳ میلیارد دلار رشد کردند. این دستاورد چشمگیر بر انعطاف‌پذیری و پویایی چشم‌انداز مالی منطقه تاکید می‌کند.

بورس‌های امارات پیشرو این رشد بودند و ارزش بازار دو بورس این کشور در مجموع ۱۱۷/۵ میلیارد دلار رشد کرد و به ۹۹۰/۶ میلیارد دلار رسید. ارزش بازار بورس ابوظبی با افزایش ۸۸/۸ میلیارد دلاری به ۸۰۳/۴ میلیارد دلار و بورس دبی با ۲۸/۷ میلیارد دلار افزایش به ۱۸۷/۲ میلیارد دلار رسید.

بورس اوراق بهادار عربستان سعودی (تداول) نیز یکی دیگر از بورس‌های برجسته منطقه بود. افزایش ۳۶۸/۲ میلیارد دلاری، ارزش بازار این بورس را به ۳ تریلیون دلار رساند.

بورس مصر هم که بیشترین بازده را در بین بورس‌های جهان عرب داشت، با افزایش ۱۶/۸ میلیارد دلاری، ارزش جاری بازار خود را به ۵۵/۶ میلیارد دلار رساند. ارزش بازار بورس‌های کازابلانکا (مراکش) و بیروت (لبنان) به ترتیب ۹/۶ و ۵/۹ میلیارد دلار بالا رفتند و به ۶۳/۲ و ۲۰/۴ میلیارد دلار رسیدند. ارزش بازار بورس قطر هم با رشد ۴/۵ میلیارد دلاری به ۱۷۱/۶ میلیارد دلار رسید. این رشد حتی در بازارهای نوظهور نیز کاملاً مشهود بود. ارزش بازار بورس دمشق افزایش قابل توجهی را تجربه کرد و به ۴/۲۷ میلیارد دلار رسید، در حالی که بورس مسقط با رشد ۱۷۰/۳ میلیون دلاری به ۱۱/۸ میلیارد دلار و تونس با رشد ۱۳۷/۵ میلیون دلاری به ۷/۹ میلیارد دلار رسیدند. در پایان سال ۲۰۲۳، ارزش بازار چهار بورس کویت، امان (اردن)، بحرین و فلسطین نیز به ترتیب به ۱۳۱/۶، ۲۳/۹، ۲۰/۶ و ۴/۶۲ میلیارد دلار رسیدند.

● تسهیل شرایط سرمایه‌گذاری خارجی در کویت

مجلس کویت قانونی را تصویب کرد که موجب آن شرکت‌های خارجی مجاز خواهند بود بدون نیاز به وجود «نماینده محلی» در داخل کویت شعبه ایجاد کرده و فعالیت کنند. همچنین شرکت‌های غیرکویت‌ای نیز فرصت شرکت در مناقصه‌های دولتی را خواهند داشت.

قانون پیشین مصوب سال ۱۹۸۰، این دو فرصت را سلب کرده بود. این اصلاحیه با ۵۷ رأی موافق و تنها یک رأی مخالف به تصویب رسید.

پیش‌تر، کشورهای امارات، عربستان و قطر نیز حضور «نماینده محلی» را حذف کرده بودند. کویت، یکی از اعضای اوپک که به شدت به درآمدهای نفتی وابسته است، به طور جدی اقدامات آزادسازی اقتصادی را با هدف کاهش وابستگی خود به نفت و ترویج مشارکت بیشتر شهروندان در بخش خصوصی دنبال می‌کند.

● «فرست ابوظبی بانک» اولین صکوک جهانی در سال ۲۰۲۴ را منتشر کرد

«فرست ابوظبی بانک (FAB)» اولین صکوک در سال جاری میلادی را به ارزش ۸۰۰ میلیون دلار و برای بازه زمانی ۵ ساله منتشر کرد. این اقدام راهبردی بانک، بر تعهد آن به انجام امور مالی اسلامی تأکید داشته و آن را در خط مقدم فعالیت‌های مالی جهانی قرار می‌دهد.

این انتشار صکوک، موقعیت FAB را به عنوان یک تأمین‌کننده مالی اسلامی پیشرو و یک شریک قابل اعتماد برای سرمایه‌گذاران در سطح جهان تقویت می‌کند. رویکرد فعالانه بانک به امور مالی اسلامی با تعهد آن به ارائه راهکارهای مالی نوآورانه و متنوع در بازار همسو است. انتشار این صکوک در واقع نشانه یک شروع قوی در مقوله بازار اوراق قرضه اسلامی و در سال پیش رو می‌باشد.

● رشد ۲۹ درصدی FDI در عربستان در سه ماهه سوم ۲۰۲۳

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) در عربستان و در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ رشد چشمگیر ۲۹ درصدی را تجربه کرد. ابتکارات راهبردی متعددی در این مهم دخیل بوده است. از جمله کلیدی‌ترین این راهبردها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- «راهبرد سرمایه‌گذاری ملی»،
- «برنامه ستاد منطقه‌ای»، و
- مشوق‌های مالیاتی جدید، مانند مالیات صفر برای شرکت‌های خارجی.

مرکز ثقل برنامه «چشم‌انداز ۲۰۳۰»، «راهبرد سرمایه‌گذاری ملی» بوده که رشد و تنوع اقتصادی را در نظر دارد. بر اساس این استراتژی، عربستان انتظار دارد سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به میزان ۵/۷ درصد به تولید ناخالص داخلی (GDP) برسد که این امر، این پادشاهی را در بین ۱۰ اقتصاد برتر در «شاخص رقابت‌پذیری جهانی (GCI)» تا سال ۲۰۳۰ قرار خواهد داد.

در حالی که سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی افزایش قابل توجهی را تجربه کرد، کل سرمایه‌گذاری انجام گرفته توسط این پادشاهی در کشورهای خارجی در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۳ شاهد کاهش ۸ درصدی بود و به ۱۷/۲۱ میلیارد ریال سعودی (۴/۶ میلیارد دلار) رسید. اما افزایش رونق FDI و راهبرد سرمایه‌گذاری جهانی عربستان سعودی که روند کاهشی داشته، پرسشی است که هنوز پاسخی به آن داده نشده است.

اخیراً وزارت سرمایه‌گذاری عربستان سعودی روش جدیدی را اتخاذ کرده است تا دقت گزارش FDI را افزایش دهد. این روش توسط صندوق بین‌المللی پول (IMF) تأیید شده و مورد ستایش UNCTAD قرار گرفته است. با تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی فردی بیش از ده هزار شرکت خارجی از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۲۲، روش جدید، تصویر دقیق‌تری از روند سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ارائه می‌دهد. بر اساس روش اصلاح شده، تراز سهام سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در عربستان سعودی از ۴۱۳ میلیارد ریال (۱۱۰ میلیارد دلار) در سال ۲۰۱۵ تا ۷۷۵ میلیارد ریال

(۲۰۷ میلیارد دلار) در سال ۲۰۲۲ از رشد ثابتی برخوردار بوده است. به ویژه جریان FDI افزایش قابل توجهی داشته و در سال ۲۰۲۲ به ۱۲۲ میلیارد ریال (۳۲/۵ میلیارد دلار) رسیده، در حالی که این رقم در سال ۲۰۱۵ برابر با ۶۴ میلیارد ریال (۱۷ میلیارد دلار) بود. این امر عربستان را به عنوان شانزدهمین دریافت‌کننده سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در میان اقتصادهای گروه G20 قرار داده است.